

Projekt wykonawczy

temat: Dla projektu nr 652
Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2017 pt.
„Park Grabiszyński - nowe ławki, tablice informacyjne,
kosze na śmieci”

REWIZJA 01

inwestor: Gmina Wrocław
50-141 Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8

<i>branża</i>	<i>imię i nazwisko</i>	<i>nr uprawnień</i>	<i>podpis</i>
architektura krajobrazu:	dr Piotr Reda mgr inż. Paweł Rymarowicz mgr inż. Marcelina Trzaska mgr inż. Natalia Kordysz	- - - -	
konstrukcje:	dr inż. arch. Przemysław Wojsznis	DOŚ/0289/PWOKb/16	

Wrocław, grudzień 2019

SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU

I. CZĘŚĆ OPISOWA	3
1. Nazwa inwestycji	3
2. Inwestor.....	3
3. Podstawa opracowania	3
4. Materiały wyjściowe	3
5. Zakres opracowania	4
6. Stan aktualny terenu.....	4
7. Projekt Ochrony Drzew	4
8. Projekt	6
9. Dostępność dla osób niepełnosprawnych	11
10. Warunki ochrony przeciwpożarowej.....	11
11. Wpływ eksploatacji górniczej	11
12. Ograniczenia strefowe	11
13. Warunki ochrony konserwatorskiej.....	12
14. Charakterystyka ekologiczna	12
15. Możliwość odstępiania od zatwierdzonego projektu	12
16. Uwagi końcowe	12
17. Plan BIOZ.....	12
18. Rozbiórka	12
19. Wycinka drzew i krzewów	12
20. Obszar oddziaływania inwestycji	12
II. ZAŁĄCZNIKI - elementy malej architektury	13

III. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Nr rys	Tytuł	Skala
Rys. 1	witacz (totem) - sektory: I, III, IV	1:20
Rys. 2	witacz (totem) - sektor: VI	1:20
Rys. 3	słupki biegowe - sektor II	1:2, 1:5, 1:10
Rys. 4	słupki biegowe - sektor III	1:2, 1:5, 1:10
Rys. 5	słupki biegowe - sektor IV	1:2, 1:5, 1:10
Rys. 6	słupki biegowe - sektor VI	1:2, 1:5, 1:10
Rys. 7	tablica z zakazem - sektor VI, tablica informacyjna – sektor II	1:20
Rys. 8	ławki, kosz na odpadki i stojak na rowery	1:20
Rys. 9	leżak - sektor VI	1:20

I. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Nazwa inwestycji

Park Grabiszyński - nowe ławki, tablice informacyjne, kosze na śmieci jako element projektu Rewaloryzacja Parku Grabiszyńskiego oraz parku „Górka Skarbowców”:

ZADANIE I - SEKTOR I

(działka nr 3/2 (AM 30) obręb Grabiszyn)

ZADANIE II - SEKTOR II

(działki nr 1/1, 1/2 i 1/3 (AM 30) oraz działki nr 1/4 i 1/6 (część północna) (AM 33) obręb Grabiszyn)

ZADANIE III - SEKTOR III (Park Grabiszyński)

(działka nr 1/6 (część południowa) (AM-33) oraz działki nr: 2/4 (część północna), 9 i 10 (AM 34) obręb Grabiszyn)

ZADANIE IV - SEKTOR IV

(działki 1/2 (AM-29) obręb Grabiszyn, dz. nr 3/2 (AM-30) obręb Grabiszyn, dz. nr 1 (AM-35) obręb Grabiszyn oraz działki nr 2/1 (AM-40) obręb Grabiszyn.

ZADANIE V - SEKTOR V (Park miejski „Górka Skarbowców”)

dz. nr 33/4, 34, 35/1, 35/2, (AM 36, obręb Grabiszyn)

ZADANIE VI - SEKTOR VI (Park miejski „Górka Skarbowców”)

(działki nr 2, 4/2, 6/8, 6/9 i 6/10 oraz na fragmenty działek nr: 6/4, 6/5, 6/6, 8/8, 8/9, 132/4 i 4/1 (AM 37) obręb Grabiszyn)

2. Inwestor

Gmina Wrocław

50-141 Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8

3. Podstawa opracowania

Podstawą niniejszego opracowania są umowy nr: DPIR.610.49.2018 z dnia 22.08.2018r. oraz DPIR.610.55.2018 z dnia 04.09.2018 r. zawarte pomiędzy Gminą Wrocław, reprezentowaną przez Zarząd Zieleni Miejskiej z siedzibą przy ul. Trzebnickiej 33 we Wrocławiu, a Piotrem Redą działającym pod firmą Leaf Project Studio z siedzibą przy ul. Kowieńskiej 19 we Wrocławiu, na sporządzenie dokumentacji dla projektu nr 652 Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2017 pt. „*Park Grabiszyński - nowe ławki, tablice informacyjne, kosze na śmieci*” w ramach projektu: Rewaloryzacja Parku Grabiszyńskiego oraz parku „Górka Skarbowców”.

4. Materiały wyjściowe

- Ustalenia ze Zleceniodawcą i Liderem projektu nr 652 zgłoszonego w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2017,
- Wytoczne konserwatorskie,
- Konsultacje społeczne,
- Mapa zasadnicza w skali 1:500,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie zespołu urbanistycznego Park Grabiszyński we Wrocławiu (uchwała nr XLIII/1339/09 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 29 grudnia 2009 r.),
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie zespołu urbanistycznego Grabiszynek Południe we Wrocławiu (uchwała nr XXIV/884/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 listopada 2008 r.),
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia, Wrocław 2018 r. ,
- Masterplan i koncepcja zagospodarowania Parku Grabiszyńskiego we Wrocławiu (M. Rubaszek, J. Pulikowski, E. Szopińska, luty 2017, Wrocław),
- Wizje lokalne,

- Inwentaryzacja dendrologiczna Parku Grabiszyńskiego i Parku miejskiego „Górka Skarbowców” wykonana IX 2018÷VII 2019r. (P. Reda i inni, Leaf Project Studio),
- Opinie geotechniczne (M. Kościk i inni, GEOSKOP Sp. z o.o. Sp. k., luty, lipiec 2019),
- Wytyczne dotyczące prowadzenia prac pielęgnacyjnych na terenie kompleksu parku Grabiszyńskiego we Wrocławiu (P. Reda, E. Szopińska, P. Tyszko-Chmielowiec, listopad 2018, Wrocław),
- Zarządzenie Prezydenta Wrocławia z dnia 28.06.2019r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia,
- Karty informacyjne do standardów ochrony drzew w inwestycjach Wrocławia (dr inż. arch. kraj. M. Suchocka, 2019,
- Obowiązujące przepisy i normy.

5. Zakres opracowania

Zakresem opracowania jest wykonanie projektu doposażenia parku w zakresie małej architektury zgodnie ze zgłoszonym w ramach WBO 2017 projektem nr 652.

6. Stan aktualny terenu

Obszar opracowania obejmuje Park Grabiszyński (sektory I, II i III), Aleję Spacerową Eugeniusza Romera (sektor IV) oraz Park miejski „Górka Skarbowców” (sektory V i VI). Jako cenne założenie pocmentarne Park Grabiszyński w 1983 roku wpisany został do Rejestru zabytków miasta Wrocławia pod numerem A/2634/424/Wm, natomiast Park miejski „Górka Skarbowców” jako założenie modernistyczne, wpisany został w 2005 roku do Rejestru zabytków miasta Wrocławia pod numerem 570/A/05.

Obecnie na terenie opracowania znajdują się różne modele koszy na odpadki, nieestetyczne słupki oraz tablice biegowe. Historyzujące ławki występują we wszystkich sektorach parku oprócz II.

7. Projekt Ochrony Drzew

Wszystkie drzewa i krzewy znajdujące się w obrębie prowadzenia prac budowlanych muszą zostać starannie zabezpieczone na czas ich trwania. Wszelkie prace, począwszy od organizacji placu budowy po prace budowlane, w szczególności te w obrębie stref ochronnych drzew należy prowadzić zgodnie z opracowaniem pt. „Karty informacyjne do standardów ochrony drzew w Inwestycjach Wrocławia” dostępnym na stronie Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu: http://www.zzm.wroc.pl/pl/dzialania_zzm,366.html.

Obszar prac należy odpowiednio oznaczyć tabliczkami informującymi o strefie ochronnej drzewa (SOD), miejscu składowania materiałów itp. Wzory tablic dostępne są na stronie: <http://www.zzm.wroc.pl/userdata/karty/155835784243.pdf>.

7.1. Unikanie zagęszczenia gleby w strefie ochronnej drzewa

Strefy ochronne drzew należy ogrodzić. Ogrodzenie musi być ciągłe i zabezpieczać przed wchodzeniem i wjeżdżaniem na jej teren. Ogrodzenia nie może być przestawiane.

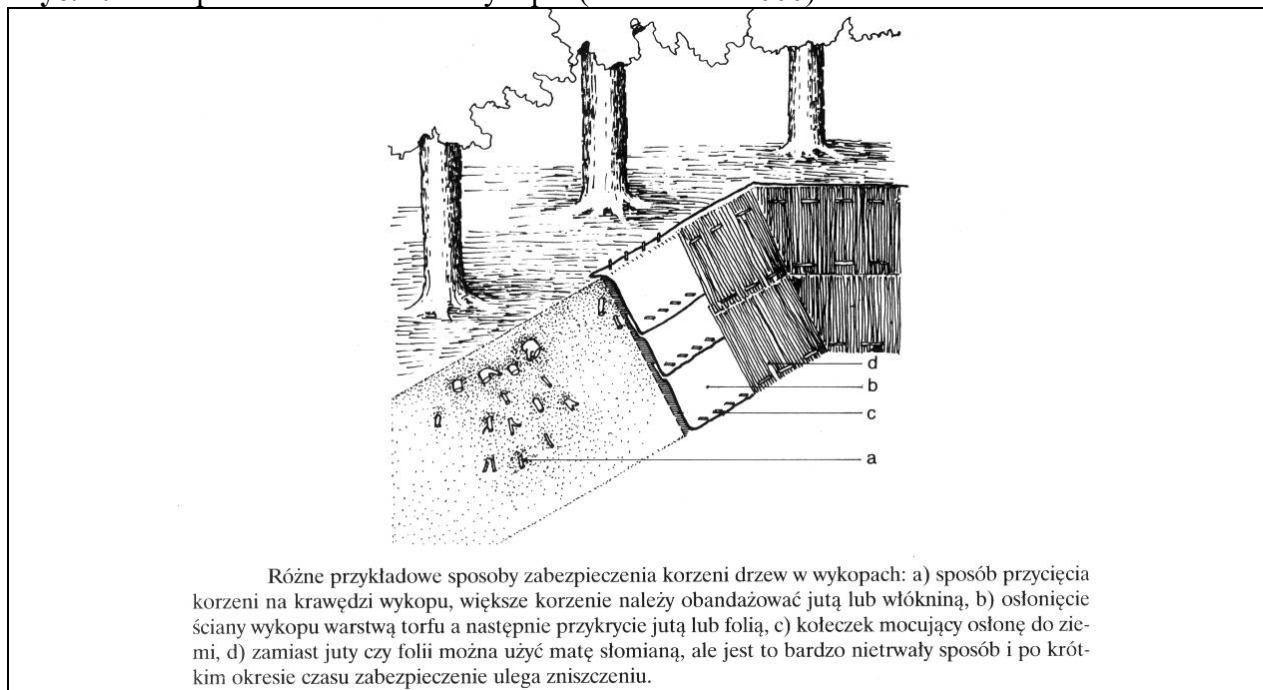
Nadmierne zagęszczenie gleby w obrębie systemu korzeniowego drzew prowadzi do zmiany właściwości fizycznych gleby i jej struktury. Zmniejszeniu ulegają przestwory między gruzelkami gleby, co prowadzi do powstawania niekorzystnych warunków powietrznych (słabsze natlenienie korzeni). Należy zatem bezwzględnie unikać zagęszczania gleby wokół drzew przez wibrowanie, czy poruszanie się ciężkiego sprzętu (samochody ciężarowe, ciężki sprzęt specjalistyczny).

7.2. Zabezpieczenie systemu korzeniowego

W każdym przypadku wykonywania otwartego wykopu niezabezpieczonego ścianką szczelną w sąsiedztwie drzewa odsłonięty system korzeniowy należy odpowiednio zabezpieczyć. Poszczególne korzenie o średnicy powyżej 4 cm należy pozostawiać nieuszkodzone, a jeśli zostały uszkodzone, to należy odciąć ich zniszczone końcówki ostrym narzędziem (powierzchnia

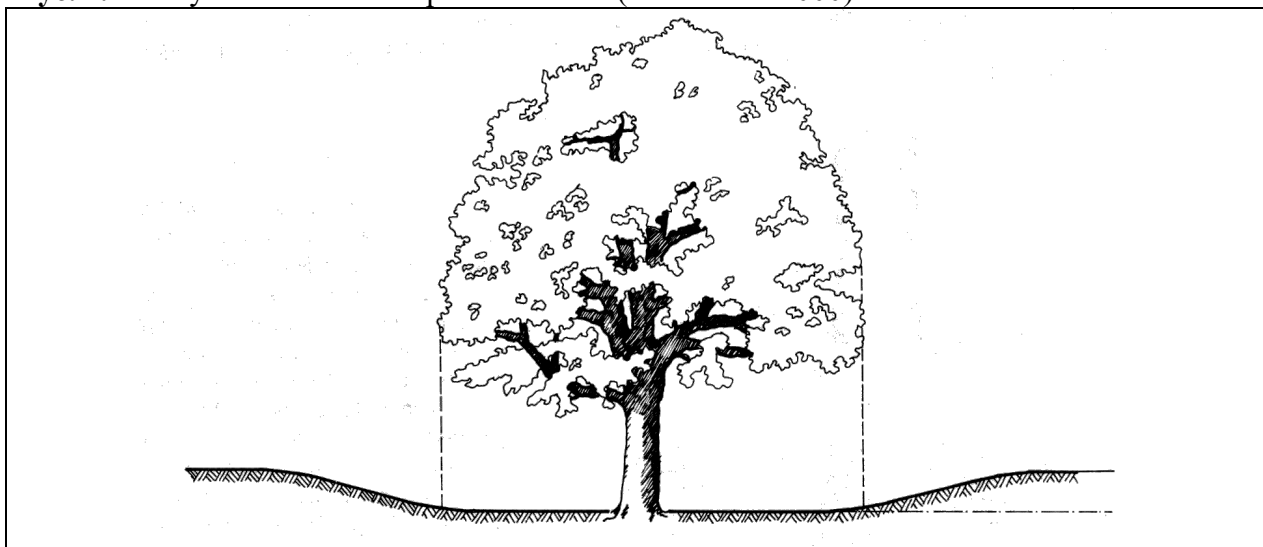
cięcia powinna być równa i gładka) i zasmażować maścią ogrodniczą z dodatkiem fungicydu (preparatu grzybobójczego), np. *Funaben* lub sproszkowanym węglem drzewnym. Powierzchnię ścian wykopu pozostawioną otwartą dłużej niż 3 dni należy okryć matami słomianymi lub jutowymi, które należy silnie zwilżać wodą celem zabezpieczenia korzeni przed wysychaniem (ryc. 1). Przy ujemnych temperaturach powietrza maty powinny być utrzymywane w stanie suchym celem zabezpieczenia korzeni przed przemarzaniem.

Ryc. 1. Zabezpieczanie korzeni w wykopie (Chachulski 2000).

Zmiana poziomu gruntu w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa prowadzi do niekorzystnych zmian w obrębie systemu korzeniowego lub szyi korzeniowej. Obniżanie terenu prowadzi do odsłonięcia korzeni i ich przesuszania oraz narażenia na uszkodzenia mechaniczne. Podniesienie natomiast terenu (zasypanie pnia drzewa) prowadzi do niekorzystnych warunków tlenowych w obrębie szyi korzeniowej i w efekcie do obumierania drzewa. Należy unikać zmian poziomu gruntu w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa, a wszelkie konieczne tego typu zmiany prowadzić w dalszej odległości od drzewa, odpowiednio profilując teren, tak, aby przy samym drzewie poziom gruntu pozostał bez zmian (patrz ryc. 2).

Ryc. 2. Podwyższanie terenu w pobliżu drzew (Chachulski 2000).

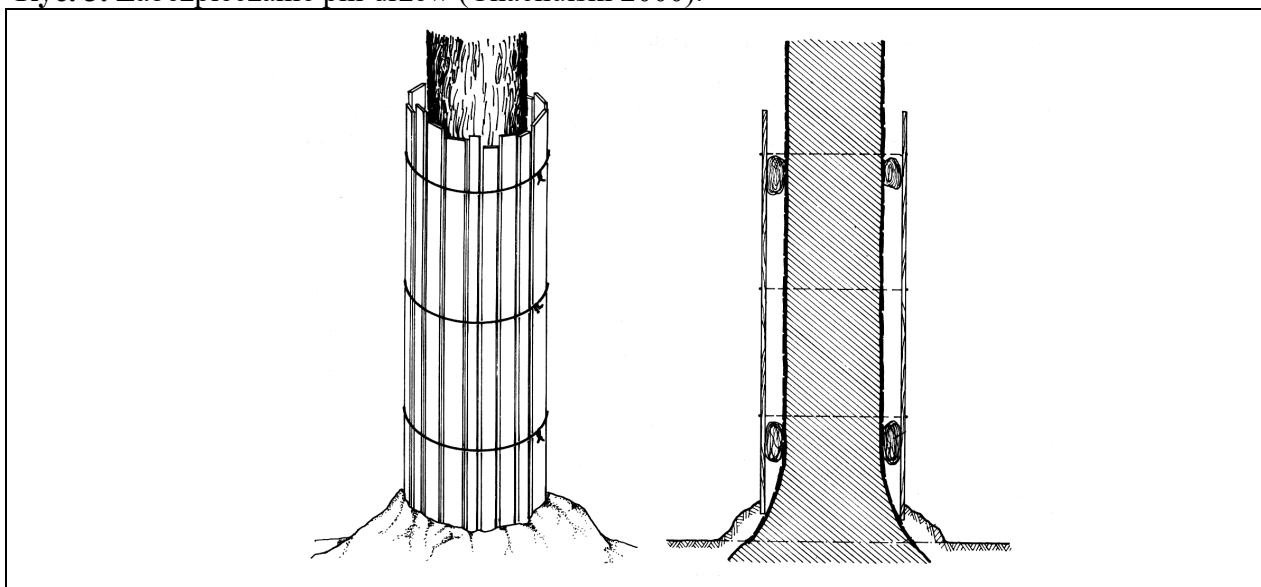
Ponadto:

- Nie należy dopuszczać do poruszania się i parkowania ciężkich pojazdów w strefie ochronnej drzewa.
- Nie należy magazynować żadnych materiałów budowlanych, np. kruszywa, gruntów nadkładowych w strefie ochronnej drzewa.
- Należy prace ziemne w zakresie rzutu korony należy prowadzić ręcznie.
- Prace ziemne w obrębie korzeni nie były planowane w okresie wegetacji roślin, a szczególnie w pełni lata; prace te powinno wykonywać się w okresie spoczynku zimowego roślin tj. od listopada do marca.

7.3. Zabezpieczenie pni

W sytuacji, kiedy nie ma możliwości wygrodenienia SOD, dopuszczone jest deskowanie, pod warunkiem, że SOD zostanie zabezpieczona przed zagęszczeniem. Pnie w ochronie przed uszkodzeniami mechanicznymi należy odeskować na wysokość min. 2,5 m od poziomu gruntu. Odeskowanie należy przymocować do pnia w trzech miejscach w odległości 40-60 cm od siebie, np. opaskami z drutu lub taśmą stalową (patrz ryc. 3). Pomiedzy odeskowanie, a powierzchnię pnia drzewa zaleca się dodać materiał elastyczny w postaci np. grubych mat słomianych, rur drenarskich, itp.

Ryc. 3. Zabezpieczanie pni drzew (Chachulski 2000).

8. Projekt

8.1. Główne założenia projektowe

Jako główne założenia projektowe przyjęto:

- utworzenie spójnego wyposażenia dla Parku Grabiszyńskiego i Parku miejskiego „Górka Skarbowców”,
- montaż witaczy (totemów) na wejściach do parku,
- zamontowanie tablic informacyjnych o historii dawnego cmentarza i przyrodzie parku,
- zamontowanie elementów małej architektury: ławek, koszy na odpadki, słupków informujących o kilometrażu tras biegowych.

8.2. Opis ogólny

Niniejszy projekt ma na celu poprawę estetyki oraz ujednolicenie małej architektury znajdującej się na terenie Parku Grabiszyńskiego, Ścieżki Romera oraz Parku miejskiego „Górka Skarbowców”. Wybrano modele ławek, koszy na odpadki, leżaków, stojaków na rowery oraz

tablic informacyjnych. Na potrzeby projektu zaprojektowano także witacze (totemy), słupki biegowe oraz znaki informujące.

Przy projektowaniu oraz doborze sprzętów zwrócono uwagę na wykorzystane materiały, głównie drewno. Dla sektorów I, II, III i IV przewidziano kolorystykę elementów metalowych utrzymaną w ciemnych szarościach (grafit – RAL 7016), natomiast dla sektorów V i VI w barwie stali (RAL 9006).

W tabeli 1 przedstawiono ogólną liczbę ławek i koszy na odpadki znajdujących się na obszarze opracowania, które docelowo przewidziane są do wymiany. Liczbę projektowanych sprzętów w ramach projektu 652 WBO 2017 zawarto w tabeli 3.

Tab. 1. Wykaz istniejącego wyposażenia, przeznaczonego docelowo do wymiany.

sektor	kosz [szt.]	ławka [szt.]
I	65	80
II	25	0
III	18	24
IV	19	32
V	20	26
VI	23	15
suma	170	177

8.2.1. Prace rozbiórkowe i naprawcze

Przed przystąpieniem do prac związanych z realizacją projektu należy wykonać demontaż części wyposażenia parku. W tabeli 2 zawarto liczbę i rodzaj demontowanych sprzętów w ramach projektu 652 WBO 2017.

Tab. 2. Wykaz istniejącego wyposażenia, przeznaczonego do demontażu w ramach niniejszego projektu.

Lp.	sprzęt	sektor						RAZEM
		I	II	III	IV	V	VI	
1	kosz	-	25	4	-	-	-	29
2	ławka	-	-	-	-	-	-	0
3	stojak na rowery	-	-	-	-	-	6	6
4	słupek biegowy	-	2	4	5	-	3	14
5	znak informujący ("zakaz")	-	-	-	-	-	4	4
6	tablica z trasą biegową	-	-	1	-	-	1	2

8.3. Mała architektura

Wykaz projektowanych sprzętów przykładowych producentów w ramach niniejszego projektu zawarto w tabeli 3.

Tab. 3 wykaz projektowanych sprzętów w ramach projektu nr 652 WBO 2017.

Lp.	sprzęt	model/ nr kat.	producent	sektor						RAZEM
				I	II	III	IV	V	VI	
1	witacz (totem)	-	-	2	0	1	1	0	1	5
2a	ławka z podłokietnikiem	miela/ LME756r	mmcité	0	7	3	0	-	-	10
2b	ławka z podłokietnikiem	portiqoa/ PQA156-02r	mmcité	-	-	-	-	0	4	4
3	kosz (bez daszka)	minium/ MIU611	mmcité	0	18	5	0	0	0	23
4	leżak obrotowy	flash/ 0.525	ZANO	-	-	-	-	-	8	8
5	stojak na rowery	edgetyre/ STE 310	mmcité	-	-	-	-	-	6	6
6	tablica informacyjna	21-40-03	puczyński	-	2	-	-	-	-	2
7	słupek biegowy	-	-	0	2	4	5	0	4	15
8	znak informujący ("zakaz")	-	-	-	-	-	-	-	4	4

8.3.1. Ławki parkowe

Sektory II i III

Projekt zakłada montaż ławek z oparciem i podłokietnikami. Ze względu na wygodę użytkowania, ławki zostały zaprojektowane w pewnym odsunięciu od ciągów komunikacyjnych.

Proponuje się przykładowy sprzęt firmy mmcité (model „miela” nr kat. LME756r) w konstrukcji nośnej ze stopu aluminium pokrytej lakierem proszkowym (kolor grafitowy – RAL 7016). Siedzisko i oparcie wykonane jest z drewnianych szczepelin, które są w sposób niewidoczny, ale trwałe połączone z konstrukcją nośną. W projekcie zastosowano drewno akacjowe, które po montażu, najpóźniej do końca pierwszego miesiąca użytkowania mebli, należy natrzeć tekowym bezbarwnym olejem, zgodnie z zaleceniami producenta oleju i sprzętu oraz następnie powtarzać konserwację min. 1 raz w roku.

Dopuszcza się stosowanie innych ławek niż zaproponowane w projekcie pod warunkiem, że będą one identyczne pod względem technicznym i estetycznym z ławkami określonymi w projekcie.

Ławki należy montować do fundamentów z betonu C12/15.

Sektor VI

Projekt zakłada montaż ławek z oparciem i podłokietnikami w 4 nowych lokalizacjach. Ze względu na wygodę użytkowania, ławki zostały zaprojektowane w pewnym odsunięciu od ciągów komunikacyjnych.

Proponuje się przykładowy sprzęt firmy mmcité (model „portiqua” nr kat. PQA156-02r) w konstrukcji nośnej ze stopu aluminium. Siedzisko i oparcie wykonane jest z desek drewnianych, które są w sposób niewidoczny, ale trwałe połączone z konstrukcją nośną. W projekcie zastosowano drewno akacjowe, które po montażu, najpóźniej do końca pierwszego miesiąca użytkowania mebli, należy natrzeć tekowym bezbarwnym olejem, zgodnie z zaleceniami producenta oleju i sprzętu oraz następnie powtarzać konserwację min. 1 raz w roku. Ławki należy montować do fundamentów z betonu C12/15.

Dopuszcza się stosowanie innych ławek niż zaproponowane w projekcie pod warunkiem, że będą one identyczne pod względem technicznym i estetycznym z ławkami określonymi w projekcie.

8.3.2. Kosze na odpadki

Sektory II i III

Projekt przewiduje lokalizację koszy na odpadki w miejscach, które będą łatwo dostępne.

Proponuje się przykładowy sprzęt firmy mmcité (model „minium”, nr kat. MIU611r) o konstrukcji stalowej (pokrytej lakierem proszkowym, RAL 7016) i pojemniku plastikowym. Strona zewnętrzna wykonana z drewnianych szczepelin akacjowych, które po montażu, najpóźniej do końca pierwszego miesiąca użytkowania mebli, należy natrzeć tekowym bezbarwnym olejem, zgodnie z zaleceniami producenta oleju i sprzętu oraz następnie powtarzać konserwację min. 1 raz w roku. Kosz wolnostojący owalny o wymiarach 29,5×48,0cm, wysokość: 80,0cm, pojemność: 45 l.

Kosze na odpadki należy montować do fundamentów z betonu C12/15. Kosze należy montować w taki sposób, aby dłuższa krawędź znajdowała się równolegle do krawędzi ścieżki.

Dopuszcza się stosowanie innych koszy niż zaproponowane w projekcie pod warunkiem, że będą one identyczne pod względem technicznym i estetycznym z koszami określonymi w projekcie.

8.3.3. Tablica informacyjna

Sektor II

Projekt przewiduje lokalizację dwóch tablic informacyjnych zlokalizowanych w części wschodniej przy głównej alei lipowej. Na jednej z tablic przedstawiona zostanie przyroda parku (tablica A), a na drugiej jego historia (tablica B). Zaproponowano prostą bryłę w formie pulpitu

o wysokości 70cm i szerokości 42,5cm wykonaną ze stali cynkowanej lakierowanej proszkowo (RAL 7016) oraz poliwęglanu. Proponuje się przykładowy sprzęt firmy Puczyński (nr kat. 21-40-03). Tablica przymocowana zostanie do betonowego zbrojonego fundamentu (beton C25/30) o wymiarach 52,5×25×20cm. Wydruki plansz informacyjnych wykonać na folii samoprzylepnej (druk od strony kleju) i przykleić na spodniej części płyty z poliwęglanu.

Dopuszcza się stosowanie innych tablic informacyjnych niż zaproponowane w projekcie pod warunkiem, że będą one identyczne pod względem technicznym i estetycznym z tablicami określonymi w projekcie.

8.3.4. Witacz (totem)

Sektor I, III i IV

Projekt przewiduje lokalizację 4 witaczy (totemów) zlokalizowanych przy wejściach do Parku. Zaprojektowano prostą bryłę w formie graniastoslupa o wymiarach 45×45×240cm z impregnowanego ciśnieniowo modrzewiowego drewna klejonego. Powierzchnię drewnianą zabezpieczyć olejem (kolor dąb) zgodnie z zaleceniami producenta oleju oraz konserwować min. 1 raz w roku. Na ścianach wykonane zostaną pionowe frezy co 15cm o szerokości 2mm i głębokości 3mm, tak aby bryła sprawiała wrażenie wykonanej z 9 kantówek o wymiarach 15×15×240cm ustawionych w układzie 3×3. Na dwóch sąsiadujących ze sobą ścianach zamontowany będzie element dekoracyjny wykonany z płyty typu Dibond (kolor grafitowy RAL 7016, grubość 5mm) z wyciętym napisem nazwy parku. Tabliczkę należy wykonać z jednego elementu, wygiąć i zlicować z powierzchnią drewna. Tabliczkę należy przykleić do powierzchni drewna bezbarwnym klejem metakrylowym do płyt typu Dibond oraz przykręcić 4 śrubami do drewna z łbem płaskim, DWI 65,5×40- C po 2 na każdej ze ścian. Na dwóch pozostałych ściankach zamontowane zostaną tablice o wymiarach 40×60cm wykonane z płyt typu Dibond (grubość 3mm). Tablice należy przykleić do powierzchni drewna bezbarwnym klejem metakrylowym do płyt typu Dibond oraz przykręcić 4 śrubami do drewna z łbem płaskim, DWI 65,5×40- C. Na nich nadrukowany zostanie regulamin oraz plan parku z trasą biegową. Tablice także należy zlicować z powierzchnią witacza. Zaprojektowany plan parku jest graficznie spójny z regulaminem dostarczonym przez Zarząd Zieleni Miejskiej. Wykorzystano podobną czcionkę, kolorystykę i elementy graficzne. Na szczycie witacza wykonać osłonę przeciwdeszczową z kapinosem wykonaną z blachy powlekanej (RAL 7016). Zamocować za pomocą kleju metakrylowego.

Przy witaczu posadzone zostaną pnącza - bluszcz pospolity (*Hedera helix*) w wolno rosnącej odmianie 'Pedata'.

Witacz posadowiony zostanie na 2 stalowych walcowanych ceownikach C100, ocynkowanych i malowanych proszkowo (RAL 7016), zamontowanych do betonowego fundamentu 45×65×80, beton C20/25. Ceowniki zlicowane zostaną z powierzchnią drewna oraz w 3 miejscach połączone za pomocą prętów gwintowanych Ø12 (klasa 12.9).

W obliczeniach przyjęto średnie warunki gruntowe. W przypadku wykonania wykopu i stwierdzenia w poziomie posadowienia gruntów nienośnych (grunty organiczne, nasypy niekontrolowane, grunty spoiste plastyczne, bądź grunty niespoiste w stanie słabo zagęszczonym) należy wezwać nadzór autorski.

Sektor VI

Projekt przewiduje lokalizację witacza przy wejściu do parku od ul. Raclawickiej w pobliżu Górki Skarbowców. Zaprojektowano prostą bryłę w formie graniastoslupa o wymiarach 45×45×240cm z impregnowanego ciśnieniowo modrzewiowego drewna klejonego. Powierzchnię drewnianą zabezpieczyć olejem (kolor dąb) zgodnie z zaleceniami producenta oleju oraz konserwować min. 1 raz w roku. Na ścianach wykonane zostaną pionowe frezy co 15cm o szerokości 2mm i głębokości 3mm, tak aby bryła sprawiała wrażenie wykonanej z 9 kantówek o wymiarach 15×15×240cm ustawionych w układzie 3×3. Na dwóch sąsiadujących ze sobą ścianach zamontowany będzie element dekoracyjny wykonany z płyty Dibond (kolor

srebrny RAL 9006, grubość 5mm) z wyciętym napisem nazwy parku. Tabliczkę należy wykonać z jednego elementu, wygiąć i zlicować z powierzchnią drewna. Tabliczkę należy przykleić do powierzchni drewna bezbarwnym klejem metakrylowym do płyt typu Dibond oraz przykręcić 4 śrubami do drewna z łbem płaskim, DWI 65,5×40- Ox po 2 na każdej ze ścian. Na dwóch pozostałych ściankach zamontowane zostaną tablice o wymiarach 40×60cm wykonane z płyt Dibond (grubość 3mm). Tablice należy przykleić do powierzchni drewna bezbarwnym klejem metakrylowym do płyt typu Dibond oraz przykręcić 4 śrubami do drewna z łbem płaskim, DWI 65,5×40- Ox. Na nich nadrukowany zostanie regulamin oraz plan parku z trasą biegową. Tablice także należy zlicować z powierzchnią witacza. Zaprojektowany plan parku jest graficznie spójny z regulaminem dostarczonym przez Zarząd Zieleni Miejskiej. Wykorzystano podobną czcionkę, kolorystykę i elementy graficzne. Na szczycie witacza wykonać osłonę przeciwdeszczową z kapinosem wykonaną z blachy powlekanej (RAL 9006). Zamocować za pomocą kleju metakrylowego.

Przy witaczu posadzone zostaną pnącza - bluszcz pospolity (*Hedera helix*) w wolno rosnącej odmianie 'Pedata'.

Witacz posadowiony na 2 stalowych walcowanych ceownikach C100, ocynkowanych i malowanych proszkowo (kolor srebrny RAL 9006), zamontowanych do betonowego fundamentu 45×65×80, beton C20/25. Ceowniki zlicowane zostaną z powierzchnią drewna oraz w 3 miejscach połączone za pomocą prętów gwintowanych Ø12 (klasa 12.9).

Docelowo po wykonaniu projektu wejścia do parku od strony zbiegu ul. Stolarskiej i Racławickiej, proponuje się zastosowanie witacza (totemu) także w tym miejscu. Niniejszy projekt nie obejmuje tego rozwiązania.

W obliczeniach przyjęto średnie warunki gruntowe. W przypadku wykonania wykopu i stwierdzenia w poziomie posadowienia gruntów nienośnych (grunty organiczne, nasypy niekontrolowane, grunty spoiste plastyczne, bądź grunty niespoiste w stanie słabo zagęszczonym) należy wezwać nadzór autorski.

8.3.5. Słupki biegowe

Sektor II, III i IV

Projekt przewiduje zamontowanie 11 słupków oznaczających trasę biegową. Są to słupki z impregnowanego ciśnieniowo modrzewiowego drewna klejonego o wym. 15×15cm i wysokości 47,5cm ponad poziom gruntu. Powierzchnię drewnianą zabezpieczyć olejem (kolor dąb) zgodnie z zaleceniami producenta oleju oraz konserwować min. 1 raz w roku. Na dwóch ściankach należy zamontować tabliczkę z wyciętym kilometrażem trasy wykonaną z płyty Dibond (kolor grafitowy – RAL 7016, grubość 3mm). Tabliczkę należy wykonać z jednego elementu, wygiąć i zlicować z powierzchnią słupka. Tabliczkę należy przykleić do powierzchni drewna bezbarwnym klejem metakrylowym do płyt typu Dibond. Górna powierzchnia słupka nachylona jest w proporcji 1:2 w stosunku do gruntu. Na ścianie tej zostanie zaznaczony kierunek trasy biegowej. Strzałkę należy wyfrezować na głębokość 1,0cm i pomalować farbą wodoodporną w kolorze RAL 7016. Całkowita długość słupka, posadowionego na fundamencie 30×30×40cm z betonu C12/15, wynosi 77,5cm. Część podziemna zabezpieczona środkami na bazie smoły.

Sektor VI

Projekt przewiduje zamontowanie 4 słupków oznaczających trasę biegową (słupki A, B, C i D). Są to słupki z impregnowanego ciśnieniowo modrzewiowego drewna klejonego o wym. 15×15cm i wysokości 47,5cm ponad poziom gruntu. Część podziemną zabezpieczyć środkami na bazie smoły. Powierzchnię drewnianą zabezpieczyć olejem (kolor dąb) zgodnie z zaleceniami producenta oleju oraz konserwować min. 1 raz w roku. Na dwóch ściankach należy zamontować tabliczkę z wyciętym kilometrażem trasy wykonaną z płyty Dibond (kolor srebrny RAL 9006 grubość 3mm). Tabliczkę należy wykonać z jednego elementu, wygiąć i zlicować z powierzchnią słupka. Tabliczkę należy przykleić do powierzchni drewna bezbarwnym klejem

metakrylowym do płyt typu Dibond. Górna powierzchnia słupka nachylona jest w proporcji 1:2 w stosunku do gruntu. Na ścianie tej zostanie zaznaczony kierunek trasy biegowej. Strzałkę należy wyfrezować na głębokość 1,0cm i pomalować farbą wodoodporną w kolorze RAL 7016. Całkowita długość słupka, posadowionego na fundamencie 30×30×40cm z betonu C12/15, wynosi 77,5cm.

8.3.6. Stojaki na rowery

Sektor VI

W projekcie została przewidziana wymiana istniejących różnych stojaków na rowery na jednolity model (6 szt.). Zostaną one usytuowane w rejonie siłowni terenowej i placu zabaw. Zaproponowano przykładowy sprzęt firmy mmcity (model „edgetyre” nr kat. STE310) w stalowej ocynkowanej konstrukcji powlekanej lakierem proszkowym (RAL 9006).

Dopuszcza się stosowanie innych stojaków niż zaproponowane w projekcie pod warunkiem, że będą one identyczne pod względem technicznym i estetycznym ze stojakami określonymi w projekcie.

8.3.7. Leżaki

Sektor VI

W centralnej części terenu opracowania, na skraju polany w pobliżu skupiny daglezi zaprojektowano dwie grupy leżaków. Łącznie przewidziano montaż 8 szt. Główną zaletą wybranego modelu jest możliwość obracania leżaka.

Proponuje się przykładowy sprzęt firmy zano (model „flash”, nr kat. 02.525) o konstrukcji stalowej (kolor RAL 9006) i świerkowych lakierowanych szczepkach (wykończenie kolor teak). Co 2-3 lata należy odnawiać powierzchnię siedzisk za pomocą lakieru do drewna.

Dopuszcza się stosowanie innych leżaków niż zaproponowane w projekcie pod warunkiem, że będą one identyczne pod względem technicznym i estetycznym z leżakami określonymi w projekcie.

8.3.8. Znaki informacyjne

Sektor VI

W otoczeniu Górki Skarbowców przewidziano montaż 4 tabliczek z zakazem niszczenia skarp. Wykonane zostaną w spójnej stylistyce z totemem (witaczem). Słup tablicy informacyjnej o wymiarach 15×15×240cm wykonany zostanie z impregnowanego ciśnieniowo klejonego drewna świerkowego i zamontowany na płaskownikach T100 (gorąco walcowanych oraz cynkowanych ogniowo, RAL 9006). Teownik montowany po dwóch stronach słupa frezowany w bok słupa i zlicowany z powierzchnią drewna. Tabliczki z płyty typu Dibond w kolorze srebrnym (RAL 9006 grubość 5mm). Powierzchnię drewnianą zabezpieczyć olejem (kolor dąb) zgodnie z zaleceniami producenta oleju oraz konserwować min. 1 raz w roku.

9. Dostępność dla osób niepełnosprawnych

Teren objęty opracowaniem dostępny jest dla osób niepełnosprawnych.

10. Warunki ochrony przeciwpożarowej

Nie dotyczy.

11. Wpływ eksploatacji górniczej

Nie dotyczy.

12. Ograniczenia strefowe

Strefa klimatyczna: II

Strefa wiatrowa: I

Strefa śniegowa: I

Strefa przemarzania: 80cm

13. Warunki ochrony konserwatorskiej

Teren objęty opracowaniem wpisany jest do Rejestru zabytków miasta Wrocławia pod numerem A/2634/424/Wm oraz 570/A/05.

Sektory I, II, III, IV objęte są strefą ochrony konserwatorskiej dotyczącej zabytków archeologicznych.

Sektory V i VI z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia znajdują się w I strefie ochrony konserwatorskiej oraz strefie ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych OM.

14. Charakterystyka ekologiczna

Realizacja zadania nie wpłynie na stan środowiska naturalnego. Projektowane elementy nie są źródłem emisji zanieczyszczeń dla powietrza, wody ani gruntu.

15. Możliwość odstąpienia od zatwierdzonego projektu

Zgodnie z art.36a Ustawy Prawo budowlane dopuszcza się, po wcześniejszym uzgodnieniu z Projektantem, dokonanie nieistotnych zmian w stosunku do opracowanej dokumentacji, jeżeli te zmiany nie będą miały zasadniczego wpływu na architekturę założenia.

Wprowadzone zmiany muszą być zgodne z przepisami Prawa Budowlanego.

Określenia czy zmiana jest istotna czy nie dokonuje Projektant zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie Prawo Budowlane.

Zgodnie z zapisami prawa budowlanego nie dopuszcza się dokonywania żadnych zmian istotnych. W przypadku potrzeby ich wprowadzania należy wykonać i zatwierdzić w Urzędzie Miejskim, projekt budowlany zamienny.

Uwaga: W trakcie prac wykonawczych i tyczenia elementów PZT oraz sporządzania mapy powykonawczej należy zgłaszać projektantowi wszelkie odstępstwa i niezgodności, tak aby możliwa była realizacja elementów PZT w zgodności z zatwierdzonym PB. Wszelkie rozbieżności z ww wymagają uzyskania zamiennego pozwolenia na budowę w zakresie PZT.

16. Uwagi końcowe

Całość prac wykonać zgodnie z niniejszym projektem, odpowiednimi normami i warunkami BHP. Odstępstwa od projektu wykraczające poza tolerancję dopuszczoną przepisami winny uzyskać akceptację Inwestora

Roboty należy wykonywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47 poz. 401 z dnia 06.02.2003).

17. Plan BIOZ

Podczas realizacji nie przewiduje się zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi i w związku z tym inwestycja nie wymaga opracowania Planu BIOZ.

18. Rozbiórka

Na terenie objętym opracowaniem przewiduje się demontaż małej architektury.

19. Wycinka drzew i krzewów

Projekt nie przewiduje wycinek drzew i krzewów.

20. Obszar oddziaływania inwestycji

Obszar oddziaływania inwestycji pokrywa się z granicą inwestycji.

Ławka

Przykładowy producent - mmcité / model „miela” nr kat. LME756r

LME756r

Ławka z oparciem i podłokietnikami o długości 1,85m

Charakter konstrukcji:	konstrukcja wykonana z odlewów ze stopu aluminium połączonych z drewnianymi lamelami za pomocą połączeń śrubowych ze stali nierdzewnej
Konstrukcja nośna:	odlewy ze stopu aluminium
Siedzisko i oparcie:	8 x szczepelin o przekroju kwadratowym (40x30 mm) o długości 1800 mm. Siedzisko jest kompletne z parą podłokietników na krawędzi ławki 6 x szczepelin o przekroju kwadratowym (40x30 mm) o długości 1800 mm. 1 x szczepelina o przekroju kwadratowym (44x30 mm) o długości 1800 mm.
Kolory:	odlewy blachy bocznej są dostarczane bez dodatkowej powłoki lub są na życzenie lakierowane proszkowo. Odcienie poliestrowych powłok proszkowych w delikatnym matowym wykończeniu, standardowo dostarczane przez mmcité Inne odcienie według palety kolorów RAL są dostępne na życzenie.
Kotwienie:	kotwienie pod płytę chodnikową do betonowych fundamentów za pomocą kotw M8 Wszystkie elementy mebli ulicznych muszą być prawidłowo zakotwione według dokumentacji producenta, w przeciwnym razie za skutki niewłaściwego użytkowania (np. wywrócenie się elementu) producent nie odpowiada.
Waga:	LME756r – 37,4 kg
Opcje:	inne niż standardowa barwa
Warianty:	LME756r drewno akacjowe

Ławka

Przykładowy producent - mmcité /model „portiqoa” - nr kat. PQA156-02r

PORTIQOA PQA156-02r

Ławka z oparciem i podłokietnikami (**PQA156-02**) o długości 1,82m

Charakter konstrukcji:	konstrukcja wykonana z odlewów ze stopu aluminium połączonych z drewnianymi lamelami za pomocą połączeń śrubowych ze stali nierdzewnej
Konstrukcja nośna:	odlewy ze stopu aluminium
Siedzisko i oparcie:	8 x szczepelin (o przekroju prostokątnym 30×40 mm) o długości 1800 mm. 2 x okrągłe szczepeliny (o przekroju prostokątnym 32×40 mm) o długości 1800 mm 6 x szczepelin (o przekroju prostokątnym 30 × 40 mm) o długości 1800 mm. 1 x szczepelin (o przekroju prostokątnym 30 × 45 mm) o długości 1800 mm.
Kolory:	odlewane ramy boczne dostarczane bez obróbki powierzchniowej, wykończenie malowane proszkowo jest dostępne na życzenie Odcienie poliestrowych powłok proszkowych w delikatnym matowym wykończeniu, standardowo dostarczane przez mmcité Inne odcienie według palety kolorów RAL są dostępne na życzenie.
Kotwienie:	kotwienie pod płytę chodnikową do betonowych fundamentów za pomocą kotw M10 Wszystkie elementy mebli ulicznych muszą być prawidłowo zakotwione według dokumentacji producenta, w przeciwnym razie za skutki niewłaściwego użytkowania (np wywrócenie się elementu) producent nie odpowiada.
Waga:	38 kg (wersja bez podłokietników)
Opcje:	inne niż standardowa barwa
Warianty:	PQA151r drewno akacjowe
Wersje z podłokietnikami	PQA156-02r drewno akacjowe

Kosz na odpadki

Przykładowy producent - mmcite /model „minium” - nr kat. MIU611

Kosz na odpadki, opcja z pojemnikiem plastikowym

Wariant:

MIU611r; r – drewno akacjowe

Charakter konstrukcji:

konstrukcja stalowa z górną odlewaną aluminiową ramą i drewnianymi szczelinami połączonymi za pomocą połączeń śrubowych ze stali nierdzewnej.

Pokrycie:

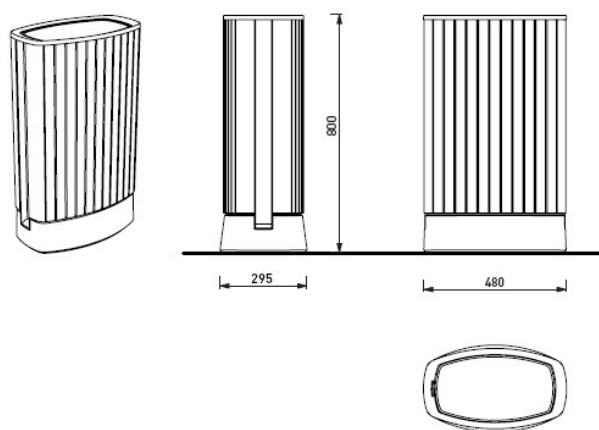
26 szczelin o prostokątnym przekroju, wymiary 33 × 15 mm a 64 × 29 mm.

Pojemnik wewnętrzny:

plastikowy pojemnik z HDPE, pojemność 45l

ILLUSTRATIVE PHOTO

DATE: 31. 5. 2016 V: 01

dimensions in mm

MIU611 / MIU-B611 - MINIMUM

All rights reserved. Protection of industrial design.

Rozměry výrobků mají informativní charakter. Výrobce si vyhrazuje právo na změnu technické specifikace bez předchozího upozornění. Rozměry spotřebiče a způsob označení výrobku jsou závazné. Rozměry jsou rozloženy do rozměrů dodávaného výrobku.
 All product sizes have an informative character. The producer reserves the right to amend the technical specification at any time without previous warning. The size of the finished baseplate and the method of marking of the product are imperative. Another spacing measure cut by measurements of supplied product.
 Die Abmessungen der Produkte sind informativ. Der Hersteller behält sich das Recht an Änderungen der technischen Spezifikationen vor, ohne vorher darauf hinzuweisen. Abmessungen der Fundamentierung – Unterbau und Art des Produktbereichs sind verbindlich. Abmessungen gemäß der gelieferten Produktabmessungen dimensionieren.
 Dimensions des produits sont à titre informatif seulement. Le fabricant se réserve le droit de modifier les spécifications techniques sans préavis. Dimensions des fondations et manière de l'opération du produit sont obligatoires. Autre espacement dimension à partir des dimensions du produit livré.
 Las dimensiones de los productos tienen carácter informativo. El fabricante se reserva el derecho de cambio de la especificación técnica sin aviso previo. Tanto las dimensiones de las bases de cimentación como el sistema de fijación son inalterables. Hay que medir el espaciamiento de anclajes según las dimensiones del producto suministrado.

mmcite.com

Tablica informacyjna

Przykładowy producent – Puczyński / nr kat. 21-40-03

Instalacja wg podłoża i wskazań producenta:
 - przykręcanie (tylko lity beton)
 - przedłużone nogi o 12cm i przykręcanie do fundamentu
 - przedłużone nogi i fundamentowanie

stal kwasoodporna szlifowana 304

stal kwasoodporna szlifowana 304

poliwęglan

Leżak obrotowy

Przykładowy producent - zano /model „flash”- nr kat. 02.525

Leżak obrotowy Flash 02.525

WIZUALIZACJA

WYMIARY

DANE TECHNICZNE

WYMIARY

- wysokość 86cm
- głębokość 152cm
- szerokość 60cm

WAGA

- ?kg

MATERIAŁY

- stal nierdzewna lub stal czarna
- drewno świerkowe lub egzotyczne

KOLORY

- stal czarna: [kolory RAL](#)
- drewno świerk: [kolory lakieru](#)
- drewno egzotyczne: [kolory naturalne \(lakier bezbarwny\)](#)
- stal nierdzewna: kolor naturalny

UWAGI

Na etapie realizacyjnym inwestycji dopuszcza się zastosowanie przez Wykonawcę innych materiałów i urządzeń (pod warunkiem zachowania parametrów technicznych oraz takich samych kolorów lub walorów estetycznych) tylko po pisemnym uzgodnieniu z przedstawicielem Inwestora oraz autorami opracowania projektowego.

Stojak na rowery

Przykładowy producent - mmcité /model „edgetyre” nr kat. STE 310

EDGETYRE STE310

Stojak rowerowy stalowy

Charakter konstrukcji:

prostokątna konstrukcja stalowa z rur o prostokątnym profilu i gumowym pasie wyposażony w ochronną warstwę cynku i malowanie proszkowe

Korpus:

spaw z rur stalowych $40 \times 20 \times 2$ mm o przekroju prostokątnym i wypalonych blach stalowych o grubości 10 mm.
pas gumowy chroniący ramę roweru przed uszkodzeniem.

Całkowita wysokość 800mm (650mm ponad ziemię), szerokość 50mm

Kolory:

odcienie poliestrowych powłok proszkowych w macie o drobnej strukturze, standardowo dostarczane przez mmcité

Kotwienie:

kotwienie pod nawierzchnią lub w zagęszczonym terenie do fundamentu betonowego za pomocą prętów gwintowanych M12.

Waga:

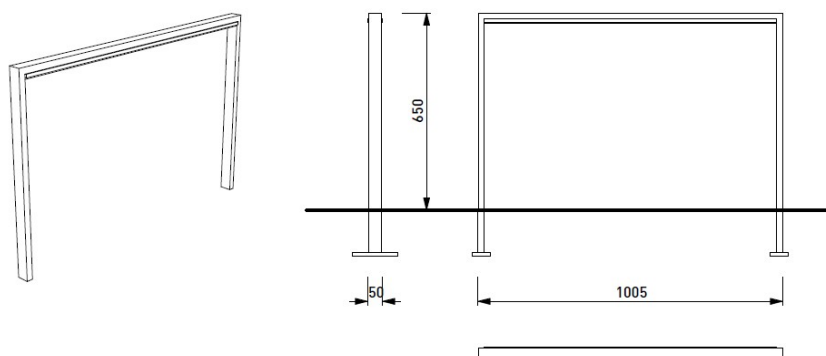
8 kg

Opcje:

inna niż standardowa barwa

ILLUSTRATIVE PHOTO

DATE: 23.01.2018 V. 01

dimensions in mm

STE310 - EDGETYRE

All rights reserved. Protection of industrial design.

mmcité.com

Rozměry výrobků mají informativní charakter. Výrobce si vyhrazuje právo na změnu technické specifikace bez předchozího upozornění. Rozměry spodní stavby a způsob osazení výrobku jsou závazné. Rozměry koliv rozměrovat de rozměry dodaného výrobku.
All product sizes have an informative character. The producer reserves the right to amend the technical specification at any time without previous warning. The size of foundation baseplate and the method of mounting of the product are imperative. Anchor spacing measure out by measurements of supplied product.
Die Abmessungen der Produkte sind informativ. Der Hersteller behält sich das Recht an Änderungen der technischen Spezifikationen vor, ohne vorher darauf hinzuweisen. Abmessungen der Fundamentierung – Unterbau und Art des Produktbaus sind verbindlich. Ankerabstand gemäß der gelieferten Produktabmessungen dimensionieren.
Dimensiones des produits sont à titre informatif seulement. Le fabricant se réserve le droit de modifier les spécifications techniques sans préavis. Dimensions des fondations et manière de l'implantation du produit sont obligatoires. Ancrage et espacement dimensions à partir des dimensions du produit livré.
Las dimensiones de los productos tienen carácter informativo. El fabricante se reserva el derecho de cambio de la especificación técnica sin aviso previo. Tanto las dimensiones de las bases de cimentación como el sistema de fijación son inalterables. Hay que medir el espaciamiento de anclajes según las dimensiones del producto suministrado.

Plansza edukacyjna – przyroda Parku Grabiszyńskiego (tablica A)

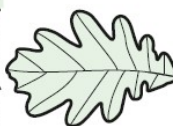

W drzewostanie **Parku Grabiszyńskiego** zdecydowanie przeważają gatunki rodzime. Proporcje składu różnią się zależnie od fragmentu Parku, ale są to głównie:

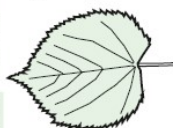
- 1 grab pospolity (*Carpinus betulus*),
- 2 dąb szypułkowy (*Quercus robur*),
- 3 lipa drobnolistna (*Tilia cordata*),
- 4 klon pospolity (*Acer platanoides*).

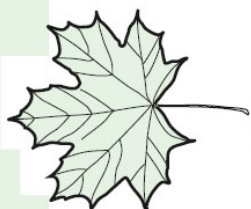
1

2

3

4

Warstwa niższa roślinności, tzw. podszyt zajmują głównie krzewy, np. leszczyna pospolita czy dereń świdwa.

W runie, czyli warstwie, która zdominowana jest przez rośliny zielne (choć nie tylko) rosną m. in.: kuklik pospolity, miodunka ćma, bluszcz pospolity, fiolek śny, f. wonny, zawilec gajowy, gajowiec żółty i rzadko spotykany czosnek

W dawnej części cmentarnej na szczególnie uwagę zasługują m.in. aleje i szpalery. Obwodowa ścieżka obsadzona jest głównie lipą drobnolistną.

Spójrz przed siebie - ta aleja składa się z lip 3 gatunków: drobnolistnej, szerokolistnej oraz krymskiej. Ma ona rzadko spotykany wygląd – składa się z wielopniowych okazów drzew. Potocznie taką formę nazywa się **bukietową**.

Na terenie Parku, oprócz bogatej flory spotkać można także wielu przedstawicieli fauny – **od małych owadów po ssaki**. Ze względu na dużą ilość pożywienia oraz miejsc do schronienia (np. dziuplastych drzew czy zwartych zakrzewień) w Parku występuje wiele gatunków ptaków. Przy odrobinie cierpliwości można zaobserwować m.in. mazurka, różne gatunki sikor (np. bogatkę, modraszkę), kosa, szpaka, strzyżyka, kapturkę, kowalika i wiele innych.

Wśród ssaków najpopularniejszym mieszkańcem Parku są wiewiórki pospolite, ale spotkać można w nim też jeża, lisa czy kunę domową oraz nietoperze (np. borowca wielkiego), a także większe ssaki, jak sarny i dziki.

Park jest ekosystemem, w którym wiele z pozoru mało wartościowych elementów pełni jednak bardzo ważną rolę. Na przykład pozostawienie pnia po ściętym drzewie nie jest objawem niedbałości. Taki pień zacznie z czasem próchnieć, zagnieżdżą się w nim mrówki, co z kolei sprawi, że **dziesięć zielony** (nazywany też skrzydlatym mrówkojadem) zyska kolejne miejsce, w którym będzie mógł się stołować.

Podobną funkcję pełnią opadłe liście. Oprócz wzbogacania ściółki w materię organiczną czy chronienia gleby przed przesychaniem są one także miejscem życia dla owadów, a te z kolei są pokarmem dla ptaków, ssaków czy gadów. To tylko drobny ułamek niezliczonych zależności zachodzących w świecie roślin i zwierząt.

Warto spojrzeć na Park Grabiszyński nie tylko poprzez pryzmat własnego poczucia estetyki, ale także potrzeb przyrody.

przyroda Parku Grabiszyńskiego

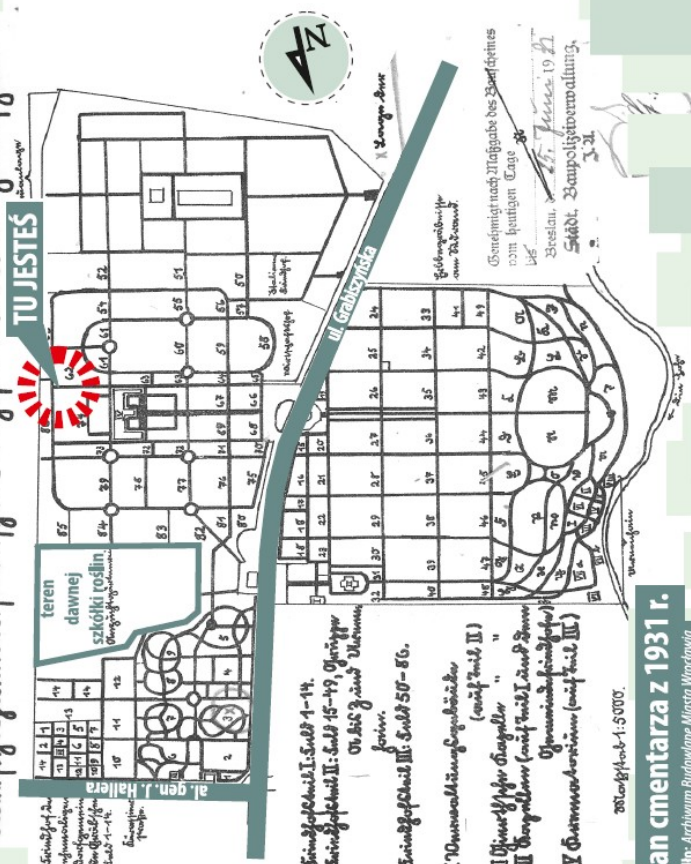

Plansza edukacyjna – historia Parku Grabiszyńskiego (tablica B)

Park Grabiszyński powstał na terenie dawnego cmentarza komunalnego (*Kommunal Friedhof in Gräbschen*). Całe założenie cmentarne składało się z 3 części, które powstawały stopniowo począwszy od roku **1867**, kiedy to udostępniono pierwsze pole nekropolii. Był to obszar pomiędzy obecną al. gen. J. Hallera a terenem dawnej szkółki roślin na potrzeby cmentarza.

„Über die Anlage des Friedhofes in Gräbschen – Griesbühnen.“

historia Parku Grabiszyńskiego

W **1881** r. powstała druga część założenia, po zachodniej stronie obecnej ul. Grabiszyńskiej. Jej funkcja pozostała bez zmian do dnia dzisiejszego – jest to obecny **Cmentarz Grabiszyński**.

Najmłodszą częścią przedwojennej nekropolii jest fragment położony na południe od terenu dawnej szkółki roślin, z charakterystycznymi alejami lipowymi. Ten fragment zaczęto użytkować w **1916** r.

Po II wojnie światowej (w 1963 r.) części dawnego cmentarza położone na wschód od ul. Grabiszyńskiej zostały przeznaczone do likwidacji.

W miejscu obecnego Pomnika Wspólnej Pamięci znajdowało się krematorium z kaplicą oraz kolumbarium. Autorem projektu powstałego w 1925 r. był **Richard Konwiarz** (projektant wielu wrocławskich budowli m.in. Stadionu Olimpijskiego, schronów przeciwlotniczych przy pl. Strzegomskim, ul. Grabiszyńskiej, czy bramy na tereny wystawowe – obecnie ZOO). Po wojnie popadające w ruinę krematorium, zostało ostatecznie rozebrane pod koniec lat 60. XX wieku. Pozostałością po tych obiektach jest aleja prowadząca od ul. Grabiszyńskiej w kierunku wschodnim, która stanowiła główną oś tej części dawnego cmentarza. Zachowane są też częściowo szpalery z topoli włoskiej (*Populus nigra* 'Italica'), które otaczały całe założenie budowli Konwiarza.

Na podstawie: „Cmentarze dawnego Wrocławia”,
M. Burak, H. Okólska, Wrocław 2007

Witacze (totemy) – regulamin parku

REGULAMIN KORZYSTANIA Z PARKÓW MIEJSKICH WE WROCŁAWIU

Wrocław miasto spotkań

W TROSCE O ZACHOWANIE PORZĄDKU, ŁADU, A PRZED W SZYSTKIM BEZPIECZEŃSTWA WSZYSTKICH KORZYSTAJĄCYCH
I PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE PARKÓW MIEJSKICH WE WROCŁAWIU ZABRANIA SIĘ:

NISZCZENIA,
USZKADZANIA
I WYRYWANIA
ROŚLINNOŚCI
ORAZ ROZKOPYWANIA
GRUNTU

ZASMECANIA
TERENU

NISZCZENIA,
USZKADZANIA
BUDYNKÓW
I BUDOWLI

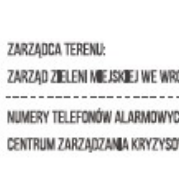
NISZCZENIA
I PRZESTAWIANIA
ŁAWEK, KOSZY,
URZĄDZEŃ
ZABAWOWYCH
ORAZ SIADANIA
NA OPARCIACH
ŁAWEK

HANDLU I USŁUG
BEZ ZEZWOLENIA
ZARZĄDCY TERENU

WPROWADZANIA
NA TEREN PARKU
PSÓW BEZ SMYCZY
/NIE DOTYCZY MIEJSC
WYZNACZONYCH/

ZOBOWIĄZUJE SIĘ
UŻYTKOWNIKÓW
PARKÓW DO
NIEZWŁOCZNEGO USUNIĘCIA
ZANIECZYSZCZEŃ POZOSTAWIONYCH
PRZEZ ZWIERZĘTA

DZIĘKUJEMY!

PALENIA OGNISK /NIE DOTYCZY MIEJSC
WYZNACZONYCH/ ORAZ POZOSTAWIANIA
PALĄCYCH SIĘ PRZEDMIOTÓW

ORGANIZOWANIA
IMPRES BEZ ZGODY
ZARZĄDCY

WJAZDU NA TEREN PARKU
WSZELKICH POJAZDÓW
SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI
ORAZ QUADÓW /OPRÓCZ MIEJSC
DO TEGO PRZEZNACZONYCH/
Z WYJĄTKIEM POJAZDÓW
UPRZYWILEJOWANYCH,
POJAZDÓW SŁUŻB
TECHNICZNYCH I SŁUŻB
DBAJĄCYCH
O UTRZYMANIE
CZYSTOŚCI, INNYCH
POJAZDÓW PO UZYSKANIU
ZGODY ZARZĄDCY

POWODOWANIA UCIAŻLIWEGO
HAŁASU, A TAKŻE UŻYWANIA
SPRZĘTU NAGŁAŚNIĄCEGO
BEZ ZGODY ZARZĄDCY

WNOSZENIA I UŻYWANIA
MATERIAŁÓW
PIROTECHNICZNYCH
I WYBUCHOWYCH
BEZ ZGODY ZARZĄDCY

UMIESZCZANIA TABLIC,
NAPISÓW I OGŁOSZEŃ
BEZ ZGODY
ZARZĄDCY

POŁOWU
RYB /DOTYCZY OBIEKTÓW,
NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ ZBIORNIKI WODNE/

ZARZĄDCA TERENU:

ZARZĄD ZIELENI MIEJSKIEJ WE WROCŁAWIU 71 323 50 00

ZASADY KORZYSTANIA Z PARKÓW REGULUJE UCHWAŁA NR XXXI/650/16 RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA

Z DNIA 20 PAŹDZIERNIKA 2016 R. W SPRAWIE USTALENIA REGULAMINU KORZYSTANIA Z PARKÓW MIEJSKICH WE WROCŁAWIU

NUMERY TELEFONÓW ALARMOWYCH:

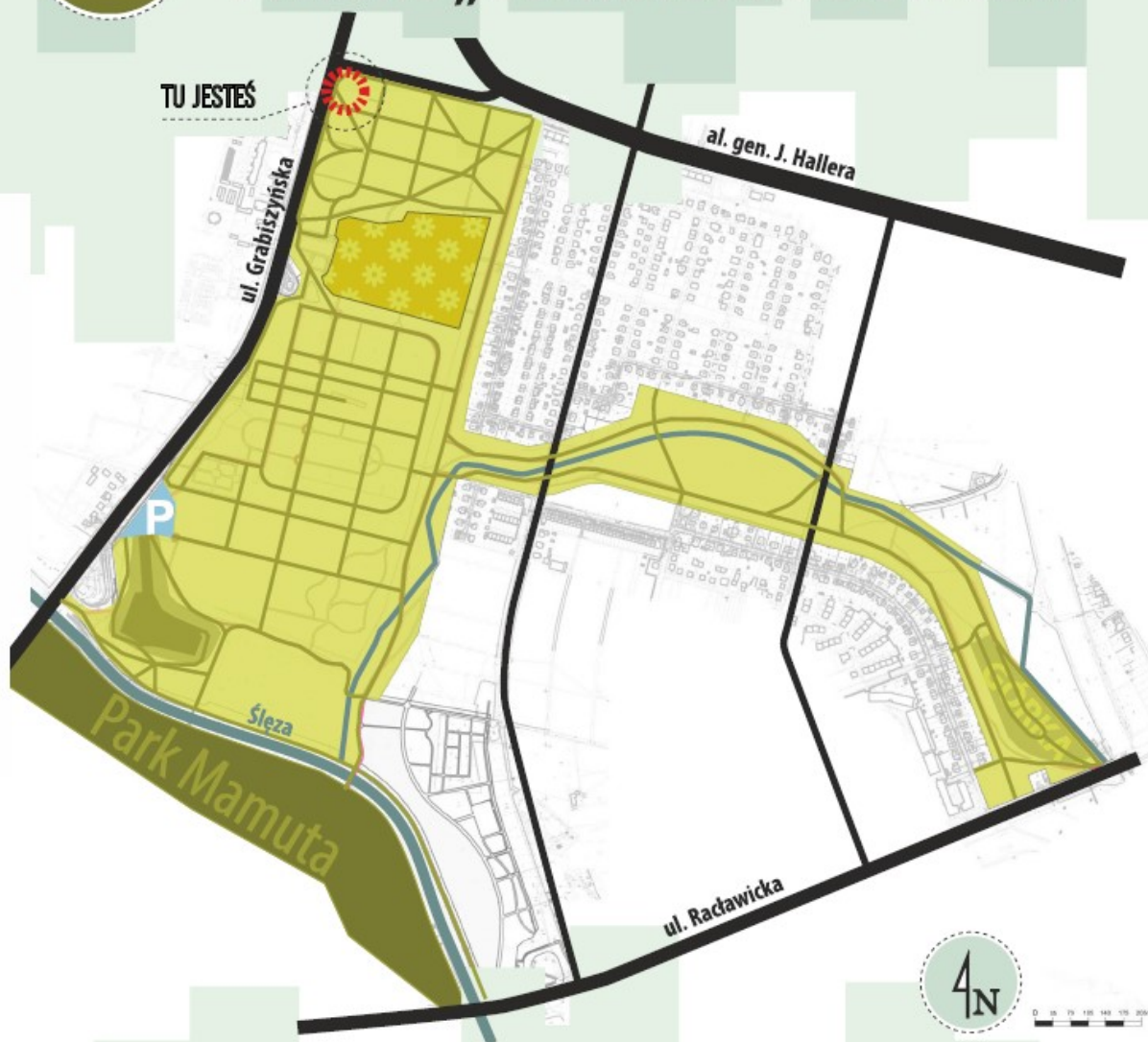
CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO 71 770 22 22 EUROPEJSKI NUMER ALARMOWY 112 STRAŻ MIEJSKA 986 POLICJA 997 STRAŻ POŻARNA 998 POGOTOWIE RATUNKOWE 999

Witacz (totem) A (sektor I) – mapa parku

MAPA PARKU GRABISZYŃSKIEGO I PARKU „GÓRKA SKARBOWCÓW”

Park Grabiszyński oraz **Park miejski „Górka Skarbowców”** tworzą najwartościowszy kompleks terenów zielonych w południowo-zachodniej części Wrocławia, zarówno pod kątem przyrodniczym jak i kompozycyjnym. Mimo że sprawiają wrażenie jednolitego założenia ich geneza jest różna.

Park Grabiszyński powstał na terenie przedwojennego cmentarza komunalnego, natomiast **Park miejski „Górka Skarbowców”** został zaprojektowany jako park osiedlowy. Oba te założenia są prawnie chronione poprzez wpis do rejestru zabytków.

Witacz (totem) B (sektor I) – mapa parku

MAPA PARKU GRABISZYŃSKIEGO I PARKU „GÓRKA SKARBOWCÓW”

Park Grabiszyński oraz **Park miejski „Górka Skarbowców”** tworzą najwartościowszy kompleks terenów zielonych w południowo-zachodniej części Wrocławia, zarówno pod kątem przyrodniczym jak i kompozycyjnym. Mimo że sprawiają wrażenie jednolitego założenia ich geneza jest różna.

Park Grabiszyński powstał na terenie przedwojennego cmentarza komunalnego, natomiast **Park miejski „Górka Skarbowców”** został zaprojektowany jako park osiedlowy. Oba te założenia są prawnie chronione poprzez wpis do rejestru zabytków.

Witacz (totem) (sektor III) - trasa biegowa

TRASA BIEGOWA PARK GRABISZYŃSKI

I TY MOŻESZ ZOSTAĆ MARATOŃCZYKIEM

Trasa biegowa na terenie **Parku Grabiszyńskiego** liczy ok. **5110m**. Podłoże trasy jest szutrowe, co powoduje, że idealnie nadaje się do biegania zarówno rekreacyjnego, jak i profesjonalnego. Trasa w 70 procentach jest osłonięta od wiatru i słońca dzięki wysokim drzewom. Każdy kilometr oraz kierunek biegu jest oznakowany, co sprzyja mierzeniu tempa biegu i dobrej orientacji.

OTWÓRZ UMYSŁ I BIEGNIJ!

Witacz (totem) (sektor IV) - trasa biegowa

TRASA BIEGOWA PARK GRABISZYŃSKI

I TY MOŻESZ ZOSTAĆ MARATOŃCZYKIEM

Trasa biegowa na terenie **Parku Grabiszyńskiego** liczy ok. **5110m**. Podłoże trasy jest szutrowe, co powoduje, że idealnie nadaje się do biegania zarówno rekreacyjnego, jak i profesjonalnego. Trasa w 70 procentach jest osłonięta od wiatru i słońca dzięki wysokim drzewom. Każdy kilometr oraz kierunek biegu jest oznakowany, co sprzyja mierzeniu tempa biegu i dobrej orientacji.

OTWÓRZ UMYSŁ I BIEGNIJ!

Witacz (totem) (sektor VI) - trasa biegowa

TRASA BIEGOWA PARK GRABISZYŃSKI

I TY MOŻESZ ZOSTAĆ MARATOŃCZYKIEM

Trasa biegowa na terenie **Parku Grabiszyńskiego** liczy ok. **5110m**. Podłoże trasy jest szutrowe, co powoduje, że idealnie nadaje się do biegania zarówno rekreacyjnego, jak i profesjonalnego. Trasa w 70 procentach jest osłonięta od wiatru i słońca dzięki wysokim drzewom. Każdy kilometr oraz kierunek biegu jest oznakowany, co sprzyja mierzeniu tempa biegu i dobrej orientacji.

OTWÓRZ UMYŚŁ I BIEGNIJ!